

Из „Алиса в страната на чудесата“ от Луис Карол

ПЪРВА ГЛАВА В ЗАЕШКАТА ДУПКА

Алиса се умори да седи без работа до сестра си на скамейката, тя беше надзърнала един-два пъти в книгата, която сестра ѝ четеше, но там нямаше нито картинки, нито разговори.

„За какво ли е такава книга – си помисли Алиса – без картинки и без разговори?“

И тъй както си мислеше (доколкото изобщо можеше да мисли в тая горещина, която я приспиваше и затъпяваше) дали удоволствието да изплете венец от парички си струва труда да стане и да ги набере, един Бял Заек със светлочервени очи подскочи край нея.

Нямаше нищо чак толкова чудно в това и Алиса не се изненада толкова много, дори когато чу как Заека си говори: „О, божичко, божичко! Ще закъснея!“ (По-късно, като размисли, стори ѝ се, че би трябвало да се зачуди, но в минутата не намери нищо необикновено.)

Ала когато Заека важно извади часовник от джоба на жилетката си, погледна го и пак забърза, Алиса скочи на нозе, мина ѝ като светкавица през

ума, че никога по-рано не беше виждала заек да носи жилетка или часовник; пламнала от любопитство, тя се затича след него през полето и успя да види как той се спусна в една голяма заешка дупка.

Веднага Алиса се спусна подире му, без да помисли дори как ще излезе оттам.

Заешката дупка вървеше донякъде направо, като тунел, а после неочаквано тръгваше надолу – тъй неочаквано, че докато се усети, Алиса не видя как падна в нещо, което приличаше на много дълбок кладенец.

Тоя кладенец или беше много дълбок, или тя падаше толкова бавно, че имаше време да се оглежда и чуди какво ли ще ѝ се случи след това. Първом тя се опита да погледне надолу, да види накъде пада, но под нея беше тъй тъмно, че нищо се не виждаше. После погледна стените на кладенеца и забеляза по тях шкафове и лавици за книги. Тук-там видя географски карти и картини, окачени на гвоздеи. Както минаваше, тя взе един буркан от една лавица. На него беше написано: „портокалово сладко“. Но за нейно голямо разочарование беше празен. Тя не искаше да пусне буркана, за да не убие някого долу, и както падаше, успя да го сложи на друга лавица.

„След такова падане – си мислеше Алиса – няма да ми мигне окото, ако се катурна по стълбите. За колко смела ще ме помислят всички у дома! Какво, думица не бих рекла, да падна дори от покрива на къщата.“ (И току-речи така беше.) Надолу, надолу, надолу. Та никога ли не щеше да свърши това падане!

„Колко ли километра съм изминала досега? – каза тя ясно. – Бездруго съм някъде към средата на земята. Чакай да видя: ако се не лъжа, съм паднала около четири хиляди километра надолу...“ (Виждате, Алиса бе учила такива неща в училище и макар сега да не беше никак време да показва какво знае, тя си помисли, че все пак не е лошо да преговори уроците си.)

„Да, това е горе-долу точното разстояние. Но до каква ли ширина и дължина съм стигнала?“ (Алиса нямаше представа за ширина и дължина, но мислеше, че е добре да се казват такива хубави, големи думи.)

И ето, че започна пак:

„Дали ще мина точно през средата на земята. Колко ли смешно ще бъде да стигнеш при хора, които ходят с главата надолу! Антипатиите, ако се не

лъжа...“ (Тоя път тя се зарадва, че няма кой да я чуе, тъй като тая дума не ѝ звучеше никак на място.)

„Но знаеш, ще трябва да попитам как се нарича страната им.“

– Моля ви се, госпожо, това Нова Зеландия ли е или Австралия?

Както приказваше, тя се опита да направи поклон... Представете си: поклон – както падате във въздуха! Мислите ли, че бихте могли да го направите?

„За какво малко и просто момиче ще ме вземат! Не, не бива да питам: може да го видя написано някъде.“

Надолу, надолу, надолу. И тъй като нямаше какво друго да прави, Алиса почна пак да говори:

„На Дайна навярно ще ѝ стане мъчно за мене тая вечер.“ (Дайна беше котката.)

„Дано не забравят паничката ѝ с мляко за закуска. Дайна, миличка, как ми се ще да си тука при мене! Вярно е, че няма мишки във въздуха, но ти можеш да си уловиш прилеп. А то, знаеш, много прилича на мишка. Но котките ядат ли прилепи?“

И Алиса, на която почна да ѝ се приспива, никак сънливо продължи:

„Котки ядат ли прилепи? Котки ядат ли прилепи?“

И понякога:

„Прилепи ядат ли котки?“

Тъй като не можеше да си отговори нито на един от двата въпроса, все едно беше как запитва.

Тя чувстваше, че заспива, и вече беше почнала да сънува, че се разхожда под ръка с Дайна и много сериозно я пита: „Сега, Дайна, кажи си правичката: яла ли си някога прилеп?“ – когато внезапно, трас, трас! – стовари се върху купчина пръчки и сухи листа и падането свърши.

Алиса не се удари никак и завчас скочи на нозе. Погледна нагоре, ала над нея всичко беше тъмно. Пред нея се отваряше друг дълъг проход. Тя погледна и видя Белия Заек, забързан нанякъде. Алиса нямаше време за губене: като вятър се впусна тя след него и успя да улови думите, които той изрече, когато отминаваше един завой:

– О, мои уши и мустаци, колко късно става!

Тя го беше току-речи настигнала, когато той изчезна зад завоя, но когато и тя стигна до това място, Заека вече го нямаше. Алиса се намери в дълга ниска зала, осветена от няколко лампи, закачени на свода.

Наоколо имаше врати, но всички те бяха заключени. И Алиса, след като мина покрай всички стени и опита всички врати, тъжно тръгна към средата на залата; чудеше се как ще може да излезе оттам.

Внезапно тя се намери пред трикрака масичка, цялата направена от тежко стъкло. Нямаше нищо на нея – само един малък златен ключ. Първата мисъл на Алиса беше: тоя ключ е за една от вратите на залата. Но уви – или ключалките бяха много големи, или ключът много малък. Както и да е, нито една от вратите не се отваряше. Ала като обикаляше повторно залата, Алиса откри мъничка завеса, която по-рано не беше забелязала. Зад нея имаше вратичка, висока около четиридесет сантиметра. Тя опита малкия златен ключ в ключалката. За нейна голяма радост – ставаше.

Алиса отвори вратата и откри, че води към малък проход, едва ли по-голям от миша дупка. Тя коленичи, погледна през прохода и съзря най-хубавата градина, която можете да си представите. Как копнееше да излезе от тая мрачна зала, да се разходи сред тези ярки цветя и прохладни водоскоци! Но тя не можеше да прекара през вратата дори главата си.

„Пък и да можех – мислеше си горката Алиса, – каква полза, щом раменете ми не могат да минат! О, да можех да се свия като далекоглед! Мисля, че бих могла, стига да знаех как да започна!“

Както виждате, толкова необикновени неща се бяха случили, че Алиса вече си мислеше: всъщност много малко неща има още, които наистина са невъзможни.

Нямаше смисъл да се чака пред малката врата. Тя тръгна назад към масата: надяваше се да намери там друг ключ или поне книга с правила как да се свиват хората като далекогледни. Тоя път намери на нея малко шише. („Уверена съм, че го нямаше по-рано“ – каза Алиса.) Около гърлото на шишето висеше надпис; напечатани бяха хубаво, с големи букви, думите: „изпий ме“.

Лесно беше да се каже: „Изпий ме!“ Но тъкмо това умната малка Алиса не би могла да направи тъй бърже.

„Не, най-първо ще погледна“ – си каза тя и потърси дали е писано „отровно“ или не. Беше чела приказки за деца, които се изгаряли, които били изяждани от диви зверове (и още други такива неприятни случки) само защото не могли да запомнят простите правила, на които техните приятели ги учили. Например: червено нажежен ръжен ще те изгори, ако го държиш по-дълго в ръцете си; ако порежеш пръста си много дълбоко с нож,

обикновено потича кръв; и това, което никога не забравяше: ако пиеш много от шише на което пише „отрова“, току-речи е за вярване, рано или късно, да ти стане лошо.

Само че на това шише не беше написано „отрова“ и Алиса се осмели да опита; много ѝ се хареса (имаше вкус на някаква смес от черешова торта, млечник, ананас, печена пуйка, бадемов сладкиш и топъл печен хляб с масло) и тя бързо го изпи.

„Какво странно чувство! – си каза Алиса. – Сякаш се свивам като далекоглед.“

И то наистина беше вярно. Сега тя беше само двадесет и пет сантиметра висока. Помисли си, че ще може вече да мине през вратичката в оная хубава градина, и лицето ѝ светна. Но тя първо почака, за да види дали няма още да намалее. Безпокоеше се малко.

„Защото, знаеш – си каза Алиса, – може да свърши така, че нищо да не остане от мене. Като свещ, когато изгори. Каква ли ще изглеждам тогава?“

И тя се помъчи да си представи как изглежда пламъкът, когато свещта угасне, защото не можеше да си спомни дали е виждала подобно нещо.

След малко, като видя, че нищо вече нямаше да се случи, тя реши да влезе незабавно в градината. Но уви – горката Алиса! Когато спря пред вратата, се сети, че е забравила малкия златен ключ, а когато се върна при масата, за да го вземе, видя, че сега не можеше да го достигне. Тя го виждаше много ясно през стъклото и се опита с всички сили да се покатери по един от краката на масата, но много се плъзгаше. След като опита няколко пъти и се измори, клетото момиченце седна на пода и заплака.

„Стига, какво ще ти помогне да плачеш така! – отсече доста строго Алиса. – Казвам ти да спреш веднага!“

Обикновено си даваше доста добри съвети (макар никога да не се вслушваше в тях) и понякога толкова остро се мъреше, че сълзи бликаха от очите ѝ. Тя си спомни, че веднъж се беше опитала дори да издърпа ушите си, задето бе измамила в една игра на крокет, която играеше със себе си. Това чудно дете обичаше да се представя за две лица.

„Но сега е безполезно – мислеше горката Алиса – да се преструвам, че съм две лица. Та от мене е останало толкова малко, че то едва стига за един почтен човек!“

Не след дълго Алиса откри малка стъклена кутия под масата. Отвори я и намери баничка, върху която бяха наредени хубаво, със стафиди, думите: „изяж ме“.

„Добре, ще я изям – каза Алиса – и ако порасна, ще стигна ключа. Ако пък стана по-малка, ще се промъкна под вратата. Така или иначе, все ми е едно, главното е да вляза в градината.“

Тя отхапа малко и безпокойно рече:

„Нагоре ли? Надолу ли?“

Алиса държеше ръка на главата си, за да разбере расте ли или намалява, и остана доста учудена, като видя, че ръстът ѝ не се изменя.

То се знае, тъкмо това става, когато ядеш баничка. Но Алиса беше вече толкова свикнала да очаква само чудновати случки, че сега обикновеният живот изведнъж ѝ се стори тъп и глупав.

И така, тя се зае за работа и скоро изяде цялата баничка.

Източници:

Изображение: <https://www.youtube.com>

Първа глава от „Алиса в страната на чудесата“:

<https://chitanka.info>

Материала подготви: Диляна Маринова, студент-практикант по проект "Студентски практики".
Провери и редактира: Диляна Гаджева, ментор по проекта.

ВТОРА ГЛАВА ВАДАТА НА СЪЛЗИТЕ

– Стърранно, колоко стърранно! – извика Алиса. (Тя се смая, като разбра, че не може вече да произнася думите правилно.) – Сега ставам дълга като грамаден далекоглед!“

– Сбогом, мои нозе! (Тя каза това, защото като погледна нозете си, те едвам се виждаха; толкова се бяха удължили!) – О, мои клетки крачка, кой ще ви туря чорапите и обува обувката сега, милички? Уверена съм, че аз вече няма да мога. Ще бъда толкова далече от вас! Трябва сами да си помогнете, както можете...

„Но аз трябва да бъда добра с тях – си помисли Алиса, – инак те ще се откажат да вървят. А!... ето какво: всяка Коледа ще им подарявам нови обувка.“ И тя почна да обмисля как ще нареди това. „Носач ще трябва да ги занесе. Колко смешно – да пращаш подарък на краката си! Колко чудновата ще бъде бележката, която ще дам на носача:

До господин Десния крак на Алиса
На килима пред огнището
Близо до решетката
(От неговата Алиса)

„Боже мой, какви глупости бърбрия!“ Тъкмо тогава главата ѝ се удари о свода на залата. Всъщност сега тя беше висока не по-малко от три метра. Начаса взе малкия златен ключ и се затича към вратата на градината.

Горката Алиса! Можеше само да легне на едната си страна и тъй да гледа с едно око в градината. Да мине през вратата сега като че беше още по-безнадеждно и отпреди. Тя седна на пода и почна пак да плаче.

„Не те ли е срам – си рече Алиса, – голямо момиче като тебе (сега с право се наричаше голяма) да плаче така! Спри веднага, ти казвам!“

Но тя не спираше да плаче; ронеше кофи сълзи; край нея се образува цяла вада, около десет сантиметра дълбока, простираше се до половината зала.

След малко Алиса чу ситни стъпки в далечината и бърже изтри очите си, за да види кой иде. Белия Заек се връщаше великолепно нагизден, с бели ръкавици от ярешка кожа в едната ръка и с голямо ветрило в другата.

Той се приближаваше бързо и мърмореше:

– О, херцогинята, херцогинята! О, как ли беснее, ако съм я накарал да чака!

Алиса беше толкоз отчаяна, че бе готова да иска помощ от всекиго. Тъй че когато Заека се приближи до нея, тя почна с нисък, плах глас:

– Ако обичате, господине...

Заека здравата се сепна, изпусна белите ярешки ръкавици и ветрилото и с всички сила побягна в тъмнината.

Алиса вдигна ветрилото и ръкавиците и, тъй като в залата беше много задушно, тя почна да си вее с ветрилото и да си говори:

– Боже, боже! Колко чудно е всичко днес! А всичко беше тъй обикновено! Дали не ме е сменил някой през нощта? Чакай да помисля: бях ли същата, когато станах тая сутрин? Струва ми се... като че ли се чувствах някак особено. Но ако не съм същата: коя съм тогава? Ах, ето голямата загадка!

Тя си припомни всички деца на нейна възраст, които познаваше, за да види дали е могла да бъде заменена с някое от тях.

– Бездруго не съм Ада – каза тя, – защото косата ѝ е дълга и къдрава, а моята – не е. Бездруго не съм и Мейбъл, защото аз зная толкова много, а тя – о, тя знае толкова малко... Освен това тя си е тя, а пък аз съм си аз и... ох, как е объркано всичко! Ще се опитам да видя дали зная всички неща, които някога знаех. Чакай да видя: четири по пет прави дванайсет, четири по шест прави тринайсет и четири по седем – ах, боже, ако карам така, никога няма да стигна до двайсет! Но таблицата за умножение не е толкоз важна. Да опитам география. Лондон е столица на Париж, Париж е столица на Рим, Рим – не, това бездруго е грешка! Навярно съм заменена с Мейбъл! Ще се опитам да кажа наизуст „Как е лъснал малкият ни...“

Тя скръсти ръце на полата си, сякаш разказваше урок, и почна да повтаря стихотворението, но гласът ѝ звучеше хрипливо и странно. Думите като че ли не бяха същите, не бяха както друг път:

*Как е лъснал малкият ни крокодил
дългата си писана опашка!*

*Сред водите бавни на реката Нил –
всяка люспа, сякаш златна чашка!
Вижте само как е хубав, как е мил:
най-любовно кани той с усмивки
и завчас е вече хищно уловил
всички малки и големи рибки!*

– Уверена съм, че това не са точните думи – каза горката Алиса и очите ѝ се напълниха със сълзи. – Бездруго аз съм Мейбъл. Сега ще трябва да живея в малката ѝ нечиста къща, да нямам никакви играчки и – о, винаги да имам толкова много уроци! Не, решено е! Ако аз съм сега Мейбъл, ще остана тука. Напразно ще провират глава, напразно ще викат:

– Върни се горе, мила!

Аз само ще погледна нагоре и ще кажа:

– Коя съм тогава? Кажете ми най-напред това и ако ми харесва да бъда този човек, ще се върна. Ако ли не, ще остана тук долу, докато стана някой друг.

– Е-е-е-х – извика Алиса и нови сълзи замъглиха изведнъж погледа ѝ, – как искам някой да промъкне глава тука! Уморих се вече да бъда тъй сама!

Като каза това, тя погледна ръцете си и се учуди: видя, че неусетно е надянала едната от малките бели ярешки ръкавици на Заека. „Как може да съм направила това? – помисли тя. – Навярно пак ставам малка.“

Тя стана и отиде до масата, за да се премери; откри, че сега е около две стъпки висока и че продължава бърже да намалява. Скоро разбра, че това се дължи на ветрилото, което държеше, и веднага го захвърли – тъкмо навреме, преди да изчезне.

– За малко, избавих се! – каза Алиса, доста изплашена от внезапната промяна, но много радостна, че изобщо още съществува. – А сега към градината!

Тя се понесе с всички сили към малката врата.

Но уви: малката врата беше пак затворена, а малкият златен ключ, както по-рано, беше на стъклената маса.

„Сега е още по-лошо – мислеше горкото дете. – Никога по-рано не съм била толкова малка, никога! Това просто е ужасно!“

Като каза тия думи, кракът ѝ се подхлъзна и в миг, пляс – тя затъна до брадичка в солената вода. Първата ѝ мисъл бе, че е паднала някак в

морето. Но скоро разбра, че се намира във водата сълзи, които бе изплакала, когато беше три метра висока.

– Да не бях плакала толкова! – каза Алиса, като плуваше наоколо и гледаше как да излезе от водата. – Ще бъда наказана сега, мисля, с това, че ще се удавя в своите сълзи! Няма съмнение, ще бъде доста странно. Но днес всичко е странно!

Тъкмо тогава се чу да пляска нещо във водата, недалече от Алиса, и тя заплува нататък, за да види какво е. Помисли първо, че е морски кон или хипопотам. Но после си спомни колко малка бе сега и не след дълго откри, че беше мишка – като нея и тя се бе подхлъзнала.

„Има ли смисъл – помисли Алиса – да заговоря сега на тая мишка? Всичко е тъй необикновено тук долу, че не е чудно и тя да говори. Както и да е, защо да не опитам?“

Почна:

– О, Мишко, знаеш ли как може да се излезе от тая вада? Уморих се да плувам напосоки. О, Мишко!

Алиса мислеше, че тъй трябва да се говори на мишка. Никога по-рано не бе разговаряла с мишка, но помнеше добре, че бе виждала в Латинската граматика на по-големия си брат:

Една Мишка На една Мишка На една Мишка Една Мишка О, Мишко!

Мишката я гледаше изпитателно (на Алиса се стори, че ѝ намига с очичките си), ала не казваше нищо.

„Може би не разбира нашия език – си помисли Алиса. – Трябва да е някоя френска мишка, преселила се у нас, когато Уилям Завоевателя завладял страната ни.“ (Макар да бе силна по история, Алиса нямаше много ясна представа за времето, през което известни исторически събития са се развивали.)

И тя каза:

– *Ou est ma chatte?* (Де е моята котка?)

Първото изречение в нейната френска читанка.

Мишката скочи нагоре извън водата, цяла разтреперана от ужас.

– О, извинявай! – извика бърже Алиса, уплашена да не би да е наскърбила чувствата на клетото животно. – Съвсем забравих, че не обичаш котки.

– Не обичам котки! – извика Мишката с дрезгав, развълнуван глас. – Щеше ли ти да обичаш котки, да беше на мое място?

– Имаш право, може би, не – каза Алиса с успокояващ глас. – Недей се сърди... И все пак много бих искала да ти покажа нашата котка Дайна. Вярвам, че ще почнеш да харесваш котките, само ако я видиш.

„Тя е тъй мила и тиха – продължи Алиса да говори току-речи на себе си, като плуваше лениво наоколо из вадата. – Седи и преде край огъня тъй приятно, ближе лапите си, мие муцунката си — като я прегърнеш и приспиш, толкоз е мека! А каква е славна мишеловка!“

– О, извинявай! – извика пак Алиса, като видя Мишката цяла настръхнала; тя се боеше да не я е наистина обидила. – Няма вече да говорим за нея, щом не искаш.

– Ние, как не! – извика Мишката, разтреперана до крайчеца на опашката си. – Като че ли и аз бих желала да разговарям за такъв предмет! Нашето семейство винаги е мразило котките. Мръсни, долни, груби същества! Името им дори не ща да чуя!

– Няма навярно! – увери я Алиса, която гледаше по-скоро да смени разговора. – Ами... ти... ти... обичаш ли... обичаш ли кучета?

Мишката не отговори нищо, тъй че Алиса с увлечение продължи:

– Има едно толкоз хубавичко кученце до нашата къща! Само да го видиш! Има светли очи и – ах, такива дълги, къдрави кафяви косми! Когато хвърлиш нещо, то бърже ти го донася и стои на два крака, когато се моли за вечеря, и много още работи... дори половината от тях не мога да си припомня! Господарят му е чифликчия, знаеш, и той казва: толкова е полезно, че струва сто лири! Той казва: убивало всички плъхове и...

„О боже!... Пак я обидих!“ – извика Алиса със съжаление, защото видя, че Мишката се отдалечи с най-голяма бързина; развълнувала се беше цялата вада.

– Мила Мишко! – извика Алиса нежно след нея. – Върни се, няма вече да говорим за котки... нито за кучета, щом не ги обичаш.

Като чу това, Мишката се обърна и бавно заплува назад. Муцуната ѝ беше съвсем бледа („От вълнение“ – помисли Алиса), когато каза с нисък, треперещ глас:

– Да идем на брега. Ще ти разправа тогаз своята история и ти ще разбереш защо мразя котки и кучета.

Бе крайно време да изплуват на суша: вадата гъмжеше от птици и животни, паднали в нея. Имаше една Патица и една птица Додо, един

Райски Папагал и едно Орле, и някои други чудновати същества. Алиса водеше. Скоро цялата дружина изплува на брега.

Източник: <https://chitanka.info>

Цялата книга можете да прочетете [ТУК](#).

Материала подготви: Диляна Маринова, студент-практикант по проект "Студентски практики".

Провери и редактира: Диляна Гаджева, ментор по проекта.